EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 26.2.2015
COM(2015) 85 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKI CENTRALNI BANKI IN EUROSKUPINI

Evropski semester 2015: Ocena izzivov, povezanih z rastjo, preprečevanja in odpravljanja makroekonomskih neravnotežij ter rezultatov poglobljenih pregledov na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011

{SWD(2015) 20 final do SWD(2015) 47 final}

1. OZADJE

Prvič po letu 2007 se pričakuje, da bodo gospodarstva vseh držav članic Evropske unije v letu 2015 spet zabeležila rast[1]. Gospodarska aktivnost v EU in euroobmočju naj bi se zmerno izboljšala, v letu 2016 pa se še dodatno pospešila. To izboljšanje je posledica nižjih cen nafte, depreciacije eura in nekonvencionalnih ukrepov Evropske centralne banke, zlasti razširjenega programa nakupa sredstev. Učinek krepitve zaupanja ter hitra izvedba naložbenega načrta za Evropo, ki ga je pripravila Komisija[2], bi prav tako morala pomagati okrepiti realno gospodarstvo. Vendar je okrevanje še vedno krhko, inflacija zelo nizka, socialne posledice let počasne rasti ali let brez rasti pa resne v več državah članicah.

Kratkoročno napovedana gospodarska rast ne bo dovolj visoka, da bi se ustvarilo bistveno več delovnih mest. Čeprav naj bi se stopnja brezposelnosti v letu 2015 zmanjšala na 9,8 % v EU in na 11,2 % v euroobmočju, je to še vedno nesprejemljivo visoka stopnja, stanje pa je še precej slabše v veliko državah članicah. Brezposelnost mladih je veliko previsoka, poleg tega pa je polovica med njimi brezposelna že več kot leto dni. Hkrati je spodbudno, da reforme trga dela iz zadnjih let v več državah že prinašajo rezultate in bodo pripomogle, da se bo brezposelnost v letu 2016 dodatno zmanjšala.

Nadaljuje se zmanjševanje primanjkljaja sektorja država, delež primanjkljaja v BDP v EU pa se bo po pričakovanjih letos zmanjšal na 2,6 %, drugo leto pa na 2,2 % (2,2 % oziroma 1,9 % v euroobmočju). Za EU kot celoto naj bi delež javnega dolga v BDP po pričakovanjih dosegel vrhunec v letu 2014 z 88,4 %. Za euroobmočje bi moral vrhunec doseči letos s 94,4%, nato pa se začeti zmanjševati.

Mednarodni dogodki vnašajo dodatno negotovost glede gospodarskih obetov. Med njimi so nestanovitnost cen primarnih proizvodov in energije, pa tudi devizni tečaji in finančni trgi, nenehne geopolitične napetosti v evropskem sosedstvu ter manjša gospodarska aktivnost v gospodarstvih v vzponu.

Komisija je v letnem pregledu rasti za leto 2015[3] predstavila nov načrt za delovna mesta in rast na podlagi treh stebrov, ki se vzajemno podpirajo:

(i) usklajeno spodbujanje naložb;

(ii) obnovljena zavezanost strukturnim reformam in

(iii) vztrajanje pri fiskalni odgovornosti.

Komisija je tudi napovedala, da bo poenostavila in okrepila evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik, da bi začela proces, okrepila zavezanost semestru in povečala njegovo učinkovitost ter izvajanje na vseh ravneh.

Skladno s tem novim pristopom je bilo za vsako državo članico[4] in euroobmočje[5] pripravljeno poročilo o državi. Poročila ocenjujejo napredek vsake države članice pri reševanju vprašanj iz

[1] Evropska komisija, zimska gospodarska napoved z dne 5. februarja 2015.
[2] COM(2014) 903 z dne 26. novembra 2014.
[3] COM(2014) 902 z dne 28. novembra 2014.
[4] Razen za Grčijo, za katero bo poročilo objavljeno pozneje, ko bodo znani nadaljnji ukrepi na podlagi izjav euroskupine z dne 20 in 24. februarja 2015.
[5] Analizo so opravile službe Komisije in je na voljo na naslednji spletni strani: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm.

priporočil za posamezne države za obdobje 2014–2015[6] in za 16 držav članic tudi vključujejo izid poglobljenega pregleda, ki se izvede v okviru postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem[7]. Na podlagi te analize Komisija predlaga, da se dopolni status več držav članic v okviru postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem.

Danes predstavljeni sveženj upošteva tudi javnofinančni položaj držav članic na podlagi najnovejših gospodarskih napovedi Komisije. Za nekatere zavzema stališče glede dodatnih korakov v okviru Pakta za stabilnost in rast. Ocena temelji na mnenjih Komisije o osnutkih proračunskih načrtov za leto 2015 za države članice euroobmočja[8], izdanih novembra lani, ter na novih smernicah Komisije, ki vsebujejo priporočila, kako zagotoviti, da bi skupni fiskalni okvir podpiral načrt EU za delovna mesta in rast[9].

2. NADALJEVANJE URAVNOTEŽENJA NAŠEGA GOSPODARSTVA

Po gospodarski in finančni krizi se odpravljajo številna makroekonomska neravnotežja, vendar v nekaterih državah članicah še vedno obstajajo visoka tveganja. Države dolžnice so zlasti ranljive zaradi velikih zunanjih obveznosti, izboljšave tekočega računa pa niso vedno dovolj za stabilizacijo zunanjega dolga. Čeprav so bile izgube cenovne konkurenčnosti v primerjavi s stanjem pred krizo delno odpravljene v številnih državah dolžnicah, je konsolidacija rasti izvoza še vedno nujna prednostna naloga za okrepitev potencialne rasti. Hkrati pa imajo nekatere druge države še vedno visoke presežke na tekočem računu. To odraža trdovratno šibko domače povpraševanje, ki se kaže zlasti v nizkih stopnjah naložb zasebnega in javnega sektorja.

Več držav je ranljivih zaradi visokega zasebnega in javnega dolga. Med razdolževanjem se rast zmanjšuje, nizka inflacija pa otežuje zmanjševanje deleža javnega dolga v BDP. Brezposelnost, zlasti brezposelnost mladih in dolgotrajna brezposelnost, je še vedno visoka, kar je skupaj z vse večjimi stopnjami revščine v več državah prineslo zelo negativne socialne posledice. To tudi negativno vpliva na možnosti za rast. V državah z velikimi potrebami po razdolževanju so potrebne strukturne reforme, da se okrepi potencial rasti.

Zlasti v euroobmočju pa lahko okrevanje zavirata nizka inflacija in šibko povpraševanje. Razvoj dogodkov v največjih gospodarstvih euroobmočja bo pomembno vplival na vse dele EU. Zlasti Francija in Italija bi morali odpraviti ozka grla, ki zavirajo rast, s pospeševanjem strukturnih reform. Hkrati ima Nemčija večinoma pozitivno varčevalno bilanco, s katero lahko podpre zelo potrebne naložbe v posodobitev infrastrukture in razvoj. Zato je v euroobmočju potrebna ustrezna kombinacija politik, da se okrepi zaupanje, prispeva k uravnoteženju in stabilizira njegovo okrevanje. Takšna kombinacija bi podprla tudi ukrepe monetarne politike ECB in pripomogla k ponovni vzpostavitvi stabilnosti cen v okoliščinah zelo nizke inflacije.

---

[6] Za države članice, ki so se dogovorile za program za makroekonomsko prilagoditev, poročilo obravnava napredek pri izvajanju reform.

[7] Države članice, ki so obravnavane v poglobljenih pregledih, so opredeljene v Poročilu o mehanizmu opozarjanja 2015 (COM(2014) 904 z dne 28. novembra 2014).

[8] COM(2014) 907 z dne 28. novembra 2014.

[9] Sporočilo Komisije, Kako čim bolje izkoristiti prožnost v okviru obstoječih pravil pakta za stabilnost in rast, COM(2015) 12 z dne 13. januarja 2015.

Okvir 1. Posodobitve v okviru postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem

Komisija je v svojem Poročilu o mehanizmu opozarjanja 2015, objavljenem novembra 2014, napovedala poglobljene preglede stanja šestnajstih držav članic. To so Belgija, Bolgarija, Nemčija, Irska, Španija, Francija, Hrvaška, Italija, Madžarska, Nizozemska, Portugalska, Romunija, Slovenija, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo.[10]

Namen teh poglobljenih pregledov v okviru postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem je oceniti, ali v teh državah članicah obstajajo neravnotežja in čezmerna neravnotežja.[11] *V poglobljenih pregledih so obravnavana vprašanja, kot so gibanje zunanjetrgovinske bilance držav članic, njihova varčevalna in naložbena bilanca, efektivne obrestne mere, deleži na izvoznih trgih, stroškovna in nestroškovna konkurenčnost, produktivnost, zasebni in javni dolg, cene nepremičnin, kreditni tokovi, finančni sistemi, brezposelnost in druge spremenljivke. Vzroki za neravnotežja in tveganja, ki jih povzročajo, se od gospodarstva do gospodarstva razlikujejo. Poglobljeni pregledi razpravljajo tudi o razsežnosti euroobmočja v makroekonomskih neravnotežjih ter o morebitnih izzivih politik za euroobmočje kot celoto.*

Od novembra lani službe Komisije tesno sodelujejo s strokovnjaki iz nacionalnih uprav pri pregledu zadnjih dokazov. Poglobljeni pregledi so objavljeni skupaj s tem Sporočilom kot del ustreznih poročil o državah. Priloga 1 in Priloga 3 k temu sporočilu vsebujeta tudi pregled stanja vsake države članice.

Osnovne ugotovitve je mogoče povzeti na naslednji način:

- ***Hrvaška, Bolgarija, Francija, Italija** in **Portugalska** imajo **čezmerna neravnotežja, ki zahtevajo odločno ukrepanje politike in posebno spremljanje**, vključno z rednimi pregledi napredka vseh držav članic v zadevnih odborih na ravni EU:*
  - *Na Hrvaškem in v Franciji so se tveganja neravnotežij bistveno povečala. To za Francijo pomeni zaostritev statusa v okviru postopka v primerjavi z lanskim letom. Komisija bo maja ob upoštevanju ambicioznosti nacionalnih reformnih programov in drugih zavez, predstavljenih do tega datuma, premislila, ali naj Svetu priporoči sprejetje priporočil v skladu s členom 7(2) Uredbe 1176/2011, v katerih se ugotovi obstoj čezmernega neravnotežja in tema državama članicama priporoči sprejetje popravljalnih ukrepov, ki se določijo v načrtu popravljalnih ukrepov.*
  - *Italija ima še vedno čezmerna neravnotežja, ki zahtevajo odločno politiko in posebno spremljanje tekočih in načrtovanih reform.*
  - *V zvezi z Bolgarijo in Portugalsko bo Komisija glede na njun položaj opravila posebno spremljanje politik, ki ga je priporočil Svet.*
- ***Irska, Španija in Slovenija** imajo **neravnotežja, ki zahtevajo odločno ukrepanje politike s posebnim spremljanjem:***
  - *Spremljanje Irske in Španije bo temeljilo na nadzoru po izteku programa.*
  - *Komisija meni, da je Slovenija v zadnjem letu opravila precejšnjo prilagoditev. To je sicer podlaga za sklep, da neravnotežja niso več čezmerna, vendar Komisija poudarja, da še vedno obstajajo pomembna tveganja.*
- ***Nemčija in Madžarska** imata **neravnotežja, ki zahtevajo odločno ukrepanje politike in spremljanje.** Komisija meni, da Nemčija ni prikazala nobenega občutnega izboljšanja pri gibanjih neravnotežij, ki so bila ugotovljena pri prejšnjem pregledu, in da je odziv politike zaenkrat nezadosten.*[12] *Komisija meni, da na Madžarskem ni bilo občutnega izboljšanja.*
- ***Belgija, Nizozemska, Romunija, Finska, Švedska** in **Združeno kraljestvo** imajo **neravnotežja, ki***

[10] V primeru Grčije in Cipra, ki trenutno prejemata finančno pomoč, je bil vzpostavljen nadzor neravnotežij in spremljanje popravljalnih ukrepov v okviru zadevnih programov.

[11] Pri tem to sporočilo izpolnjuje zahtevo iz člena 6(1) in člena 7(1) Uredbe (EU) št. 1176/2011, v skladu s katero Komisija obvešča Evropski parlament, Svet in Euroskupino o rezultatih poglobljenih pregledov. V smislu postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem so neravnotežja trendi, ki povzročajo gibanja, ki negativno vplivajo na delovanje gospodarstva države članice ali monetarne unije ali Unije kot celote. Čezmerna neravnotežja so pomembna neravnotežja, vključno s tistimi, ki bi lahko ogrozila pravilno delovanje ekonomske in monetarne unije.

[12] Treba je opozoriti, da Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij od Komisije zahteva, da mora stalno pregledovati države članice, v katerih se vztrajno pojavljajo veliki primanjkljaji na tekočem računu in izguba konkurenčnosti, poleg tega pa tudi, da „bi morale biti politike v državah članicah, ki imajo velike presežke na tekočem računu, usmerjene v opredelitev in izvajanje ukrepov, ki prispevajo h krepitvi domačega povpraševanja in potenciala rasti“ (glej uvodno izjavo 17).

***zahtevajo ukrepanje politike in spremljanje**.*

Rezultati poglobljenih pregledov bodo upoštevani pri naslednjih korakih evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik, kakor je pojasnjeno v nadaljevanju. Kar zadeva države članice euroobmočja, bo Komisija izvedla posebno spremljanje politik, ki ga je priporočil Svet, ter bo v stiku z nacionalnimi upravami za zagotovitev nadaljnjega ukrepanja.

3. ODZIVI DRŽAV ČLANIC NA GLAVNE IZZIVE

Čeprav poročila o državah kažejo, da se države članice z različno intenzivnostjo lotevajo težav, opredeljenih v priporočilih za posamezne države, kažejo tudi, da so priporočila pomemben del domačega političnega programa držav članic z najtežjimi izzivi. Priloga 2 k temu sporočilu v večini primerov predstavlja dokaze napredka pri izvajanju priporočil za obdobje 2014–2015, vendar pa je treba opredeliti, kakšen je bil ta napredek, tudi glede na vrsto izzivov, s katerimi se spopada vsaka država članica ter EU kot celota.

To jasno kaže, da so nove ureditve ekonomskega upravljanja EU, če se pravilno izvajajo na vseh ravneh, ključnega pomena pri opredelitvi prednostnih področij za ukrepanje na nacionalni ravni, kar odraža veliko soodvisnost držav članic. Kažejo se tudi jasni znaki izboljšanja v tistih državah članicah, ki izvajajo reforme. Kombinacija strukturnih reform, naložb in fiskalne odgovornosti („tvorni trikotnik“ iz letnega pregleda rasti za leto 2015) z močnejšim poudarkom na socialni pravičnosti in socialni razsežnosti reform prispeva k izgradnji trdnega temelja za trajnostno rast, večjo socialno kohezijo in ekonomsko konvergenco. Analiza Komisije kaže tudi, kdaj nezadostne reforme na nacionalni ravni zmanjšujejo konkurenčnost in vzdržnost ter imajo potencialno negativne učinke na druge države članice.

3.1 Spodbujanje naložb

Po dveh letih krčenja se je v letu 2014 skupni obseg naložb v EU povečal za 2,2 %, v euroobmočju pa za 0,9 %. Rast naložb naj bi se v EU in euroobmočju po pričakovanjih še izboljšala v drugi polovici letošnjega leta in dodatno povečala letno stopnjo rasti na 3,0 % v EU ter na 2,0 % v euroobmočju. V letu 2016 naj bi se celotni obseg naložb po pričakovanjih povečal na 4,6 % v EU in 4,4 % v euroobmočju. Kljub temu stopnja naložb še vedno ostaja pod ravnmi, ki bi bile potrebne za prenovo in posodobitev evropskega osnovnega kapitala in za občutno povečanje potenciala za delovna mesta in rast v prihodnosti.

Stabilizacija finančnega sektorja in ponovna vzpostavitev boljših posojilnih pogojev za realno gospodarstvo je ključen del tekočih prizadevanj. Večina držav članic je napredovala pri ponovnem oblikovanju kapitalskih rezerv za svoje bančne sektorje ter pri reševanju bank v težavah, kjer je bilo to potrebno (npr. Irska, Slovenija, Španija, Združeno kraljestvo), s čimer so ustvarile pogoje za bolj dinamično ponudbo kreditiranja v prihodnosti. V lanskem letu izvedena izčrpna ocena bilanc stanja največjih bank, ki jo je opravila Evropska centralna banka, ter takrat začeto izvajanje enotnega mehanizma nadzora sta prispevala k večjemu zaupanju v bančni sektor.

V mnogih državah članicah je stopnja zasebnih naložb še vedno manjša, kot je bila pred krizo, zato je naložbena vrzel še vedno velika.[13] Naložbeni načrt za Evropo, ki ga je pripravila Komisija, bo skupaj z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi za obdobje 2014–2020 veliko prispeval k ponovni vzpostavitvi obsega naložb in spodbujanju ključnih naložb, ki jih Evropa potrebuje za rast, ki ustvarja delovna mesta. Te vključujejo velike potrebe po energetski infrastrukturi za dokončanje notranjega energijskega trga ter zagotavljanje zanesljive oskrbe. Dobri primeri prednostnih nalog vključujejo povezovalne plinovode, npr. „baltski povezovalni cevovod“, ki povezuje estonski in finski trg s plinom, ali prihodnji povezovalni plinovodi med Iberskim polotokom in Francijo. Za dodatno podporo mobilnosti in izmenjavam bo potrebno še več sodobne prometne in digitalne infrastrukture. Tudi naložbe v izobraževanje, raziskave in inovacije se na vseh področjih obravnavajo prednostno.

V veliko državah članicah ima financiranje EU pomembno vlogo pri financiranju naložb in upravnih reform. Potrebni so nadaljnji ukrepi za izboljšanje upravljanja sredstev EU, na primer v Bolgariji, na Češkem, Hrvaškem, v Italiji, Romuniji in na Slovaškem.

3.2 Pospešitev strukturnih reform

Strukturne reforme na trgu storitev, proizvodnem trgu in trgu dela so potrebne za okrepitev in trajno oživitev gospodarstva, odpravo škodljivih neravnotežij, izboljšanje pogojev za naložbe ter izkoriščanje potenciala gospodarstev držav članic. Poleg tega morajo države članice nekatere reforme uskladiti, da se čim bolj povečajo pozitivni učinki prelivanja, negativni pa čim bolj zmanjšajo. Tudi njihov socialni učinek bi bilo treba pozorno spremljati.

Od sredine leta 2013 so se izboljšali pogoji na trgu dela, kar kažejo upadajoče stopnje brezposelnosti (čeprav še vedno ostajajo visoke) in vse večja rast zaposlovanja v EU in euroobmočju. Vendar je brezposelnost mladih še vedno visoka, dolgotrajna brezposelnost pa se je od začetka krize povečala. Za njuno zmanjšanje bo potreben čas.

Zaradi vpliva krize na družbo bo moralo več držav članic posodobiti svoje politike trga dela in sisteme socialnega varstva, da bodo kos trenutnim izzivom. Spodbujati morajo ustvarjanje novih delovnih mest, hkrati pa zagotoviti široko kritje socialnega varstva, zlasti tistim, ki potrebujejo pomoč, ter odpraviti tveganja socialne izključenosti in vse večje stopnje revščine. Skoraj vse države članice so te izzive priznale in sprejele ukrepe za njihovo reševanje. V mnogih državah članicah obstaja potreba po boljši uskladitvi določanja plač z gibanjem produktivnosti in zagotovitvi boljše usklajenosti sistemov izobraževanja in usposabljanja s potrebami trga dela. Nekatere države članice, npr. Estonija, načrtujejo ali izvajajo ukrepe za zmanjšanje davčnega primeža, ki se pogosto osredotočajo na zmanjšanje davčnih obremenitev, zlasti v kategorijah oseb z nižjimi prihodki.

Kar zadeva reševanje brezposelnosti mladih, so vse države članice uvedle jamstvo za mlade, veliko pa jih mora še okrepiti zmogljivost svojih zavodov za zaposlovanje na področju boja proti dolgotrajni brezposelnosti. Komisija je zakonodajalcu EU nedavno predlagala, naj prek ponovnega začetka pobude za zaposlovanje mladih zagotovi takojšnje dodatno financiranje[14].

Segmentacija trga dela ostaja problem v mnogih državah članicah. Na Nizozemskem je vlada sprejela celovito reformo delovnopravne zakonodaje, da bi zmanjšala dvojnost trgov dela in spodbudila poklicno mobilnost. Italijanski zakon o delu določa velike spremembe

[13] Leta 2013 so naložbe še vedno znašale 19,3 % BDP, kar je približno 2 odstotni točki pod preteklim povprečjem, če se ne upoštevajo najbolj in najmanj uspešna leta (glej Letni pregled rasti 2015, COM(2014) 902).

[14] COM(2015) 46 z dne 4. februarja 2015.

delovnopravne zakonodaje in sistema nadomestil za brezposelnost, da bi se izboljšala vstop na trg dela in izstop iz njega, okrepila prerazporeditev delovne sile po sektorjih ter spodbudila stabilnejša redna zaposlitev za nedoločen čas, zlasti za mlade.

Reformirani in integrirani proizvodni trgi imajo ključno vlogo pri povečanju produktivnosti, ponovni vzpostavitvi konkurenčnosti in izboljšanju poslovnega okolja, s čimer se pospešujejo tudi zasebne produktivne naložbe. Nekatere države članice so sprejele ukrepe za spodbujanje konkurence v sektorjih storitev in maloprodajnem sektorju ter sprostitev nekaterih reguliranih poklicev, vendar je napredek na splošno majhen.

Predlagane reforme na področju poklicnih storitev so včasih premalo ambiciozne (npr. Francija) ali pa se pri njihovem sprejemanju ali izvajanju pojavljajo težave (npr. Italija, Portugalska, Španija). Poljska je bila izjema z ambicioznim reformnim procesom na tem področju, ki se je začel leta 2013 in nadaljeval leta 2014, olajšal pa naj bi dostop do več kot 200 reguliranih poklicev. Nekaj omejenih reform v maloprodajnem sektorju je bilo sprejetih v nekaterih državah (npr. Finska, Francija ali Španija).

Napredek pri racionalizaciji regulativnega okolja, v katerem delujejo podjetja, je še vedno mešan. Kljub določenemu omejenemu napredku (npr. Italija, Romunija, Slovenija) obstaja splošna potreba po dodatni posodobitvi javne uprave in povečanju njene učinkovitosti in preglednosti ter okrepitvi boja proti korupciji, davčni utaji in delu na črno. Prav tako je ključnega pomena izboljšanje neodvisnosti, kakovosti in učinkovitosti sodstva, izboljšanje izpolnjevanja pogodbenih obveznosti ter vzpostavitev dobro delujočih okvirov insolventnosti. Na Slovaškem je bila na primer leta 2014 sprejeta nova zakonodaja o prijavljanju nepravilnosti, decembra 2014 pa posodobljen akcijski načrt o boju proti korupciji.

3.3 Prizadevanja za rasti prijazno fiskalno odgovornost

Precejšnji fiskalni napori večine držav članic za konsolidacijo javnih financ od leta 2010 že prinašajo prve rezultate. Proces še ni zaključen in dodaten napredek na poti do vzdržnega proračunskega položaja je še vedno potreben v velikem številu držav. Delež javnega dolga v BDP naj bi se po napovedih v EU in euroobmočju v letih 2014–2015 stabiliziral, nato pa začel nekoliko upadati v letu 2016. Nekatere vlade imajo sedaj več fiskalnega manevrskega prostora in manjše stroške pri izposojanju, kar lahko uporabijo pri izravnavi škodljivih kratkoročnih učinkov ter za hitrejše učinkovanje strukturnih reform. Hkrati se je treba bolj osredotočiti na izboljšanje učinkovitosti in kakovosti javnih financ ter povečanje njihove zmogljivosti spodbujanja rasti. Javni dolg se je v zadnjih petih letih bistveno povečal in ostaja na stopnji nad 90 % BDP v Belgiji, na Irskem, v Španiji, Franciji, Italiji in na Portugalskem, medtem ko je na Hrvaškem in v Sloveniji še vedno na stopnji, ki je veliko višja od stopnje pred krizo.

Prilagajanje se je bistveno upočasnilo, kar je posledica cikličnih pogojev in manjšega fiskalnega napora. Vendar morajo nekatere države članice zaradi visokih deležev dolga okrepiti svoje fiskalne napore, da zagotovijo vzdržnost svojih javnih financ in preprečijo, da bi odhodki za obresti izrinili produktivnejše odhodke.

Okvir 2. Dopolnitve v okviru Pakta za stabilnost in rast

Komisija je v svoji oceni osnutkov proračunskih načrtov za leto 2015 za države članice euroobmočja, objavljeni novembra 2014, navedla, da pri sedmih državah (Belgija, Španija, Francija, Italija, Malta, Avstrija in Portugalska) v zvezi s temi načrti obstajajo tveganja neskladnosti z določbami Pakta. Komisija je v primeru Francije, Italije in Belgije napovedala tudi, da bo preučila stanje v zvezi z

njihovimi obveznostmi v okviru Pakta do začetka marca 2015, ko bo dokončana njihova proračunska zakonodaja za leto 2015 in bodo podrobneje določeni njihovi programi strukturnih reform. Od takrat so te države članice predložile nove informacije v zvezi z njihovimi fiskalnimi in reformnimi načrti, ki so objavljene skupaj s tem sporočilom. Komisija kot ponavadi objavo svojih najnovejših gospodarskih napovedi izkoristi tudi za dopolnitev svojih smernic.

V zvezi s tem Komisija ugotavlja naslednje:

- *Komisija priporoča novo priporočilo Sveta **Franciji** za odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2017. Novo priporočilo vključuje stroge mejnike za prilagoditveno pot fiskalne konsolidacije, ki jih bo treba upoštevati in se bodo redno ocenjevali, in sicer prvič maja 2015. Namen tega je v skladu s Sporočilom Komisije z naslovom „Kako čim bolje izkoristiti prožnost v okviru obstoječih pravil pakta za stabilnost in rast" Franciji dati dovolj časa za izvedbo ambicioznih strukturnih reform. Prve elemente načrta strukturnih reform je francoska vlada sprejela in objavila 18. februarja 2015.*
- *Komisija sprejme poročila o fiskalnem položaju **Belgije, Italije** in **Finske** v skladu s členom 126(3) PDEU, v katerih pregleda njihovo izpolnjevanje meril primanjkljaja in dolga iz Pogodbe. Čeprav se zdi, da te države ne izpolnjujejo merila v zvezi z referenčno vrednostjo dolga, Komisija meni, da začetek postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ob upoštevanju ključnih ustreznih dejavnikov, ki jih mora Komisija v skladu s členom 126(3) PDEU upoštevati pri oceni izpolnjevanja merila dolga, na tej stopnji ni upravičen. Ocena za Belgijo in Italijo upošteva naslednje ustrezne dejavnike: (i) upoštevanje merila dolga je zaradi trenutnih neugodnih gospodarskih pogojev, zaznamovanih z nizko nominalno rastjo, še posebej zahtevno; (ii) pričakovanje, da so te države večinoma skladne z zahtevano prilagoditvijo srednjeročnemu cilju, ter (iii) nadaljevanje izvajanja načrtov ambicioznih strukturnih reform. V primeru Finske je mogoče presežek prima facie nad referenčno vrednostjo 60 % razložiti s finsko podporo mehanizmom za finančno stabilnost v euroobmočju.*

Izpolnjevanje zahtevanih fiskalnih strukturnih prilagoditev in, zlasti v primeru Francije, Italije in Belgije, popolno izvajanje tekočih in načrtovanih strukturnih reform (s katerimi se je uradno strinjala in jih odobrila vlada), sta ključnega pomena. Komisija bo izpolnjevanje zahtev pozorno spremljala v okviru evropskega semestra na podlagi nacionalnih reformnih programov in programov stabilnosti oziroma konvergenčnih programov, ki jih je treba predložiti sredi aprila, zagotovila pa bo tudi posebno spremljanje postopka v zvezi s čezmernimi ravnotežji v okviru postopka v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem, kakor je predviden za Italijo in Francijo. Če ena od teh držav članic ne izvede potrebnih reform, bo Komisija to obravnavala kot ustrezen dejavnik v prihodnjih poročilih, v katerih bo ocenjevala potrebo po začetku postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, za države članice, ki so že v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, pa bo to oteževalni dejavnik pri odločanju o dolžini podaljšanja roka za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja v novih priporočilih, ki bodo izdana na podlagi ocene učinkovitih ukrepov. Pomanjkanje učinkovitih ukrepov na področju javnih financ bo vodilo do strožje obravnave v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem in morebitne začasne ustavitve plačil iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Za države članice euroobmočja to pomeni tudi, da bo Komisija priporočila Svetu, da državi naloži globo.[15]

Komisija je ocenila tudi odziv držav članic na priporočila, ki pozivajo k okrepitvi institucionalne in dolgoročnejše razsežnosti njihove fiskalne politike. Kot je bilo dogovorjeno na ravni EU, so države članice uvedle nove elemente, na primer numerična fiskalna pravila, srednjeročne okvire, neodvisne fiskalne institucije in izboljšane proračunske postopke, vendar je potreben še nadaljnji napredek.

Države članice morajo še bolj okrepiti prizadevanja za posodobitev svojih pokojninskih sistemov. Vpliv staranja prebivalstva na proračun pomeni izziv za dolgoročno fiskalno

[15] Glej tudi COM(2015) 12 z dne 13. januarja 2015.

vzdržnost, zlasti v tistih državah, kjer je pričakovati, da se bo koeficient starostne odvisnosti starih[16] v prihodnjih letih bistveno povečal. Rast s staranjem prebivalstva povezanih stroškov je treba omejiti, kar bo prispevalo k dolgoročni vzdržnosti javnih financ. Socialni partnerji na Finskem so septembra 2014 dosegli dogovor o pokojninski reformi, ki bo začela veljati leta 2017.

Omejen napredek je mogoče opaziti tudi pri izboljšanju učinkovitosti sistema zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe, s čimer bi se zagotovilo njuno dobro delovanje in dostopnost, hkrati pa bi se omejili stroški. Romunija je uvedla elektronske zdravstvene izkaznice, kjer se bodo beležili vsi pregledi in recepti, s čimer bo omogočeno lažje odkrivanje zlorab pri pregledih in receptih.

4. KAJ SO NASLEDNJI KORAKI?

Evropski semester je pomemben proces za zagotavljanje celovitega usklajevanja ekonomskih politik na ravni EU. Kombinacija makroekonomskih orodij in orodij fiskalnega nadzora je nujna za razvoj usklajenih političnih programov, usmerjanje približevanja rezultatom, spremljanje napredka in obvladovanje soodvisnosti. Krepitev in racionalizacijo evropskega semestra bi moralo spremljati večje prevzemanje odgovornosti in boljše razumevanje procesa na vseh ravneh.

Analiza, ki je podlaga za poročila o državah, je bila opravljena po odprtem dialogu z državami članicami na tehnični ravni. Ugotovitve so objavljene bolj zgodaj kot v preteklih letih, da bi lahko to tehnično analizo preučil širši niz akterjev v državah članicah in na ravni EU, ne le za posamezno državo, v zvezi s pripravo nacionalnih programov, ampak tudi tako, da se posvetijo medsektorskim vprašanjem in določijo teme, ki jih je treba obravnavati bolj usklajeno na ravni EU, znotraj euroobmočja in v posameznih državah članicah. V zvezi s tem poročila o državah prispevajo tudi k globljemu večstranskemu nadzoru s strani Sveta in njegovih odborov, kar je ključnega pomena za uspeh evropskega semestra.

Komisija je pripravljena v prihodnjih tednih in mesecih nadaljevati dialog na vseh ravneh: z državami članicami, Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti, socialnimi partnerji in na splošno z deležniki.

Marca bo organizirala še en krog dvostranskih srečanj z državami članicami, ki bodo priložnost za razpravo o poročilih o državah. Do sredine aprila morajo države članice Komisiji predložiti svoje nacionalne reformne programe ter programe stabilnosti oziroma konvergenčne programe. Na podlagi vseh navedenih virov bo Komisija maja pripravila nov, ciljno oblikovan sklop priporočil za posamezne države za leti 2015 in 2016, ki bo osredotočen na najpomembnejše prednostne naloge za posamezne države.

Racionalizacija in okrepitev evropskega semestra z namenom okrepitve njegove odgovornosti in učinkovitosti bo pomemben del širše razprave o poglabljanju ekonomske in monetarne unije[17].

[16] Merjeno kot delež prebivalstva, starejšega od 65 let, kot odstotek glede na število ljudi, starih med 15 in 64 let.

[17] Glej na primer analitično obvestilo o pripravi na naslednje korake za boljše upravljanje v euroobmočju, pripravljeno za neuradno zasedanje Evropskega sveta 12. februarja 2015: http://ec.europa.eu/priorities/docs/economic-governance-note_en.pdf

PRILOGA 1 – CELOSTEN NADZOR MAKROEKONOMSKIH IN FISKALNIH NERAVNOTEŽIJ – PREGLEDNA TABELA, KI PRIKAZUJE DOPOLNITVE, VKLJUČENE V TA SVEŽENJ

	Postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji (PMN)	**Pakt za stabilnost in rast (SRC: srednjeročni cilj / PČP: postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem**	**Opombe**
AT	–	–	–
BE	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje	SRC še ni dosežen; veljajo prehodne določbe glede dolga poročilo Komisije v skladu s členom 126(3) s sklepom, da se v tej fazi ne začne PČP	**v tej fazi se PČP ne začne** na podlagi ustreznih dejavnikov
BG	sprememba: čezmerna neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje	SRC še ni dosežen	**zaostritev PMN** zaradi povečanega tveganja po finančnih pretresih v letu 2014
CY	–	–	v okviru namenskega programa finančne pomoči
CZ	–	–	–
DE	sprememba: neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in spremljanje	SRC je presežen; velja pravilo o zadolževanju	**zaostritev PMN** zaradi: – vztrajno šibkih naložb in visokega presežka na tekočem računu ter nezadostnih ukrepov politike – povečanega sistemskega tveganja za euroobmočje
DK	–	–	–
EE	–	–	–
EL	–	–	v okviru namenskega programa finančne pomoči
IE	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje (nadzor po izteku programa)	čezmerni primanjkljaj, rok za odpravo: 2015	–
ES	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje (nadzor po izteku programa)	čezmerni primanjkljaj, rok za odpravo: 2016	–
FR	sprememba: čezmerna neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje	čezmerni primanjkljaj, rok za odpravo: 2015 priporočeno je priporočilo Sveta v skladu s členom 126(7), rok za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja: leto 2017	**zaostritev PMN** zaradi: – dejstva, da napovedani ukrepi ne zadoščajo za omejitev poslabšanja konkurenčnosti in vzdržnosti javnega dolga – sistemskega tveganja za euroobmočje Odločitev glede uporabe korektivnega dela bo sprejeta maja na podlagi nacionalnega reformnega programa in drugih zavez za strukturne reforme. **PČP** – nov rok, vključno s strogimi mejniki in ob upoštevanju tudi načrta reform, ki ga je predložila Francija
HR	nespremenjeno: čezmerna neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje	čezmerni primanjkljaj, rok za odpravo: 2016	Odločitev v zvezi s PMN glede uporabe korektivnega dela bo sprejeta maja na podlagi nacionalnega reformnega programa in drugih zavez za strukturne reforme.

	Postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji (PMN)	Pakt za stabilnost in rast (SRC: srednjeročni cilj / PČP: postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem	Opombe
HU	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in spremljanje	SRC še ni dosežen; veljajo prehodne določbe glede dolga	–
IT	nespremenjeno: čezmerna neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje	SRC še ni dosežen; veljajo prehodne določbe glede dolga poročilo Komisije v skladu s členom 126(3) s sklepom, da se v tej fazi ne začne PČP	PMN: status quo, ob upoštevanju, da je bil načrt reform že predložen in bo pozorno spremljan **v tej fazi se PČP ne začne** na podlagi ustreznih dejavnikov
LT	–	–	–
LU	–	–	–
LV	–	–	–
MT	–	–	–
NL	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo spremljanje in ukrepe politike	SRC ni dosežen; veljajo prehodne določbe glede dolga	–
PL	–	–	–
PT	sprememba: čezmerna neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje (nadzor po izteku programa)	čezmerni primanjkljaj, rok za odpravo: 2015	odločitev v zvezi s PMN (po zaključku programa) zaradi visoke stopnje zadolženosti znotraj sektorjev in med njimi
SI	sprememba: neravnotežja, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje	čezmerni primanjkljaj, rok za odpravo: 2015	**ublažitev PMN** zaradi izboljšanja zunanjega položaja in bančnega sektorja
SE	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje	SRC je dosežen	
SK	–	–	–
RO	sprememba: neravnotežja, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje	SRC še ni dosežen	odločitev v zvezi s PMN zaradi šibkega zunanjega položaja in konkurenčnosti
FI	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje	SRC še ni dosežen poročilo Komisije v skladu s členom 126(3) s sklepom, da v tej fazi ne začne PČP	**v tej fazi se PČP ne začne** na podlagi ustreznih dejavnikov
UK	nespremenjeno: neravnotežja, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje	čezmerni primanjkljaj, rok za odpravo: 2014–15	

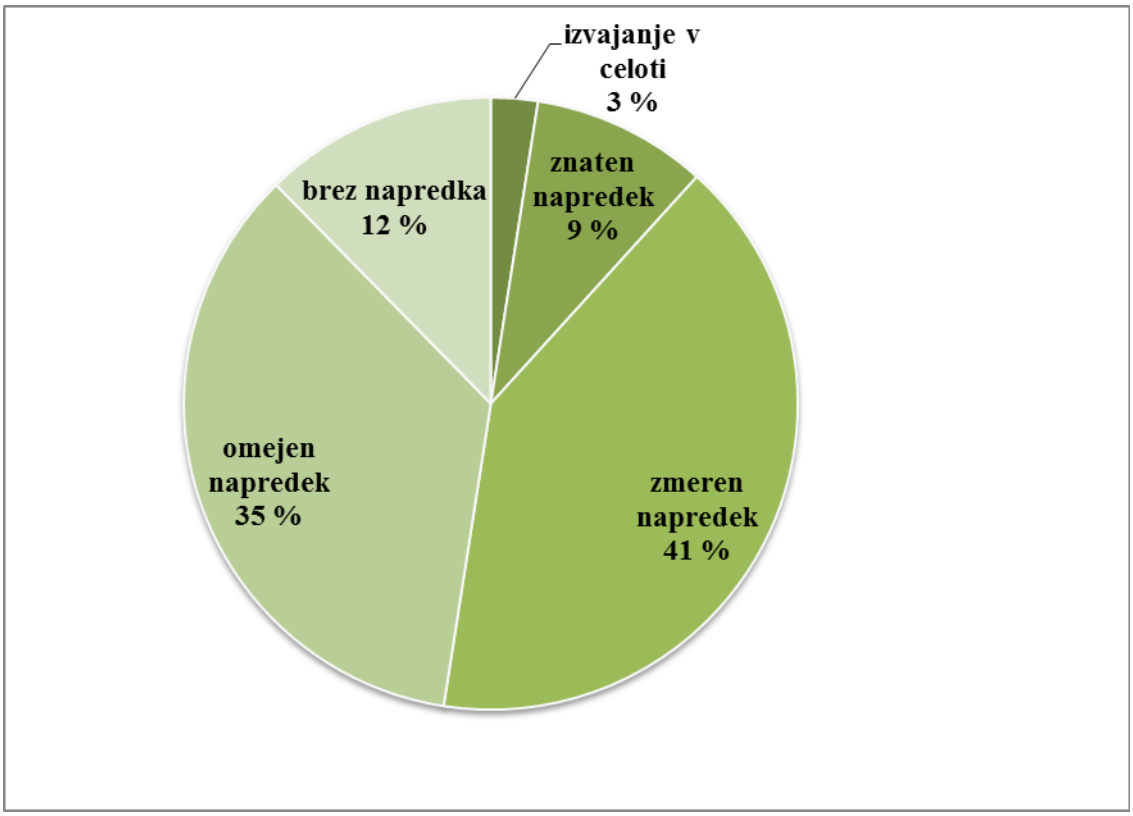
(*) Priporočila, izdana v skladu z zakonodajnim dvojčkom (Uredba št. 473/2013) v zvezi z ukrepi, ki jih je treba sprejeti za zagotovitev pravočasne odprave čezmernega javnofinančnega primanjkljaja, zadevajo samo države članice euroobmočja.

PRILOGA 2: IZVAJANJE PRIPOROČIL ZA POSAMEZNE DRŽAVE S STRANI DRŽAV ČLANIC

Osem mesecev po tem, ko je Evropska komisija predlagala priporočila za posamezne države za obdobje 2014–2015 in so jih države članice potrdile, prva analiza njihovega izvajanja do sedaj kaže pozitivne trende. Več podrobnosti je na voljo v pregledni tabeli v poročilu za vsako državo.

Spodnji diagram temelji na analizi napredka držav članic pri reševanju posameznih težav, opredeljenih v priporočilih za posamezne države. Ne vključuje ocene uspešnosti držav članic v okviru Pakta za stabilnost in rast. Gre zgolj za ponazoritev z nekaterimi metodološkimi omejitvami: priporočila za posamezne države niso enako preprosta za izvajanje, saj je nekatera objektivno težje doseči od drugih. Na primer, vedno je treba upoštevati časovni zamik med pripravo pobude, razpravo o njej v okviru nacionalnih posvetovanj in postopkov odločanja, njenim izvajanjem na terenu in oceno učinka. Zato analize Komisije ni mogoče skrčiti na zgolj formalni postopek in mora v svojem bistvu ostati kvalitativna, čeprav kvantitativna ocena daje prvi vtis o pripravljenosti in zmožnosti držav članic za izvajanje reform, o katerih so se dogovorili v Svetu.

Napredek držav članic pri obravnavi ključnih vprašanj, opredeljenih v priporočilih za posamezne države za obdobje 2014–2015

Primeri sprejetih reform

Izvajanje v celoti	Precejšnje število priporočil se lahko šteje, kot da so v celoti izvedena. Sem sodijo pomembne reforme trga dela (Hrvaška), nadaljnje okrepitve bančnega sektorja (Irska), okrepitev fiskalnega okvira (Malta) in zvišanje zakonsko določene upokojitvene starosti (Nizozemska).
Znaten napredek	Znaten napredek je opaziti na številnih zelo pomembnih področjih politike, na primer pri zagotavljanju boljšega dostopa do finančnih sredstev za mala in srednja podjetja (Združeno kraljestvo, Španija in Irska), pospeševanju procesa prestrukturiranja bank (Slovenija), zmanjševanju davčne obremenitve oseb z nizkimi dohodki (Romunija), reformi insolvenčnega okvira (Latvija), pomoči za brezposelne mlade (Hrvaška) in krepitvi nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco (Avstrija).
Zmeren ali omejen napredek	V veliki večini primerov je bil dosežen zmeren ali omejen napredek. To vključuje zlasti ukrepe aktivne politike zaposlovanja (Švedska, Slovaška in Slovenija), boj proti sivi ekonomiji (Španija, Italija), reformo javne uprave (Španija), pripravo reform pokojninskega sistema (Avstrija), pospeševanje pokritosti s fiksnimi širokopasovnimi povezavami (Poljska), reformo zdravstvenega sektorja (Slovenija, Romunija, Nemčija in Avstrija) in sprejetje ukrepov za boljše izpolnjevanje davčnih obveznosti (Madžarska).
Brez napredka	Zelo malo priporočil v državah članicah sploh ni bilo upoštevanih. Težave med drugim povzroča krepitev institucionalnih vidikov proračunskih okvirov (Madžarska, Estonija, Poljska, Irska), reforma energetskih trgov (Romunija, Slovaška), reforma mehanizma določanja plač (Luksemburg, Romunija) in reševanje problema pokojnin (Nemčija, Bolgarija).

PRILOGA 3: UGOTOVITVE IZ POGLOBLJENIH PREGLEDOV PO DRŽAVAH ČLANICAH

- **Belgija** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje*. Še naprej je treba namenjati pozornost razvoju zunanje konkurenčnosti blaga, ki pomeni tveganje, saj bi dodatno poslabšanje ogrozilo makroekonomsko stabilnost. Nadaljnji ukrepi za zagotovitev konvergence stroškovnih parametrov bi upočasnili upadanje zaposlenosti v menjalnih sektorjih, občuten napredek pri zmanjševanju pretekle stroškovne vrzeli pa bilo mogoče okrepiti s prehodom na davčne osnove, ki ne temeljijo na davkih na delo. Javni dolg je še vedno visok, vendar več dejavnikov blaži s tem povezana makroekonomska tveganja.
- **Bolgarija** se sooča s *čezmernimi makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje*. Zlasti pretresi v finančnem sektorju leta 2014 so sprožili pomisleke, da bi nekatere bančne prakse v delu bank, ki so v domači lasti, lahko imele pomembne posledice za finančni sektor in splošno makroekonomsko stabilnost. Poleg tega še vedno negativen zunanji položaj, ki se sicer izboljšuje, prezadolženost podjetij in šibko prilagajanje trga dela še naprej predstavljajo makroekonomska tveganja in si zaslužijo posebno pozornost.
- **Nemčija** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in spremljanje*. Tveganja so se povečala zaradi še vedno nezadostnih zasebnih in javnih naložb, kar zavira rast in prispeva k zelo visokemu presežku tekočega računa, ki ga je še naprej treba pozorno spremljati. Posebej pomembni so ukrepi za zmanjšanje tveganja škodljivih učinkov na nemško gospodarstvo in zaradi njegove velikosti tudi širitve negativnih učinkov na ekonomsko in monetarno unijo.
- **Irska** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje*. Leta 2013 je zaključila program finančne pomoči EU in MDS, zato se zanjo trenutno izvaja nadzor po izteku programa in nadzor v okviru evropskega semestra. Kljub opaznemu izboljšanju gospodarskih obetov je treba posebno pozornost nameniti tveganjem, povezanim z visoko zadolženostjo zasebnega in javnega sektorja, preostalim izzivom finančnega sektorja, zlasti v zvezi z donosnostjo bank, ter prilagajanju trga dela, kjer je prisotna visoka strukturna brezposelnost.
- **Španija** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje*. Leta 2014 je zaključila program finančne pomoči za dokapitalizacijo finančnih institucij, zato se zanjo trenutno izvaja nadzor po izteku programa in nadzor v okviru evropskega semestra. Kljub določenemu izboljšanju pri uravnoteženju tekočega računa je treba še naprej posvečati posebno pozornost tveganjem, povezanim z visoko zadolženostjo zasebnega in javnega sektorja, ter velikemu negativnemu neto stanju mednarodnih naložb ob zelo visoki stopnji brezposelnosti. Posebej pomembni so ukrepi za zmanjšanje tveganja škodljivih učinkov na špansko gospodarstvo in zaradi njegove velikosti tudi širitve negativnih učinkov na ekonomsko in monetarno unijo.
- **Francija** se sooča s *čezmernimi makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje*. Komisija bo maja na podlagi nacionalnega reformnega programa in drugih zavez za strukturne reforme, napovedanih do takrat, sprejela odločitev o začetku postopka v zvezi s čezmernimi neravnotežji. V razmerah šibke rasti in nizke inflacije ob hkratni slabi donosnosti podjetij ter glede na nezadosten dosedanji odziv politike so se tveganja, ki izvirajo iz poslabšanja tako stroškovne kot nestroškovne konkurenčnosti ter visoke in še vedno rastoče zadolženosti Francije, zlasti

javnega dolga, občutno povečala. Posebej pomembni so ukrepi za zmanjšanje tveganja škodljivih učinkov na francosko gospodarstvo in zaradi njegove velikosti tudi širitve negativnih učinkov na ekonomsko in monetarno unijo.

- **Hrvaška** se sooča s *čezmernimi makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje.* Komisija bo maja na podlagi nacionalnega reformnega programa in drugih zavez za strukturne reforme, napovedanih do takrat, sprejela odločitev o začetku postopka v zvezi s čezmernimi neravnotežji. V razmerah šibke rasti, zamud pri prestrukturiranju podjetij in nizke zaposlenosti so se tveganja, povezana s šibko konkurenčnostjo, velikimi zunanjimi obveznostmi in naraščajočim javnim dolgom ob šibkem upravljanju javnega sektorja občutno povečala.
- **Italija** se sooča s *čezmernimi makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje*. V razmerah dolgotrajne šibke rasti in trajno nizke produktivnosti so se tveganja, ki izhajajo iz zelo visokega javnega dolga ter šibke stroškovne in nestroškovne konkurenčnosti občutno povečala. Posebej pomembni so ukrepi za zmanjšanje tveganja škodljivih učinkov na italijansko gospodarstvo in zaradi njegove velikosti tudi širitve negativnih učinkov na ekonomsko in monetarno unijo.
- **Madžarska** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in spremljanje*. Pozornost je treba še naprej posvečati zlasti tveganjem, ki izhajajo iz še vedno izrazito negativnega stanja mednarodnih naložb kljub določenemu napredku pri uravnoteženju zunanjih računov, visoke ravni javnega dolga in velikega regulativnega bremena za finančni sektor ter visoke ravni slabih posojil, kar otežuje razdolževanje.
- **Nizozemska** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje*. Tveganja, ki izhajajo iz visoke ravni zasebnega dolga, so še vedno prisotna in si zaslužijo pozornost, čeprav nedavno sprejeti ukrepi podpirajo oživitev stanovanjskega trga in omejevanje rasti hipotekarnih posojil. Četudi je velik presežek tekočega računa delno mogoče pripisati strukturnim značilnostim gospodarstva, bi bila struktura pokojninskega in davčnega sistema potencialno lahko vir neučinkovite razporeditve kapitala.
- **Portugalska** se sooča s *čezmernimi makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje*. Leta 2014 je zaključila program za gospodarsko prilagoditev, zato se zanjo trenutno izvaja nadzor po izteku programa ter nadzor v okviru evropskega semestra. Kljub precejšnjemu napredku, ki je bil v obdobju izvajanja programa dosežen na področju gospodarskega prilagajanja in politik, so še vedno prisotna pomembna tveganja, ki so povezana z visoko notranjo kot zunanjo zadolženostjo v več sektorjih in si zaslužijo posebno pozornost. V razmerah nizke rasti, nizke inflacije in visoke brezposelnosti obstajajo tudi močni pritiski za razdolževanje.
- **Slovenija** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo odločne ukrepe politike in posebno spremljanje*. Uravnoteženje javnih financ poteka in na splošno se ocenjuje, da so odločni ukrepi politike ter izboljšanje uspešnosti izvoza in pogojev za rast zmanjšali tveganja v primerjavi z lanskim letom, zlasti tista, ki so povezana z zunanjo vzdržnostjo. Vendar slabo upravljanje podjetij, visoka raven državnega lastništva, še vedno visoka zadolženost podjetij in naraščajoč javni dolg pomenijo tveganja za finančno stabilnost in rast ter si zaslužijo posebno pozornost. Komisija zato meni, da neravnotežja niso več čezmerna, vendar jih je treba še naprej natančno spremljati.
- **Finska** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje.* Pozornost je treba posvetiti zlasti tveganjem, povezanim s šibko izvozno uspešnostjo v razmerah industrijskega prestrukturiranja. Čeprav se je krčenje izvoznih

tržnih deležev in predelovalnih dejavnosti večinoma zaustavilo, raven naložb ostaja nizka, potencialna rast pa se je zmanjšala. Dolg zasebnega sektorja se je stabiliziral in trenutno ne vzbuja zaskrbljenosti, vendar je razmeroma visok, zato ga je treba pozorno spremljati.

- **Švedska** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje*. Zlasti zadolženost gospodinjstev je še vedno zelo visoka in se še naprej povečuje zaradi rastočih cen nepremičnin, vztrajno nizkih obrestnih mer, še vedno visokih davčnih spodbud in omejene ponudbe stanovanj. Še naprej je treba pozorno spremljati makroekonomska gibanja, povezana z zasebnim dolgom.
- **Romunija** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje*. V času izvajanja treh zaporednih programov EU in MDS so se zunanja in notranja neravnotežja občutno zmanjšala. Vendar je treba spremljati tveganja zaradi razmeroma visokega negativnega neto stanja mednarodnih naložb in šibke srednjeročne izvozne zmogljivosti. Poleg tega se stabilnost finančnega sektorja zaenkrat sicer ohranja, vendar so zunanje in notranje slabosti bančnega sektorja še vedno prisotne.
- **Združeno kraljestvo** se sooča z *makroekonomskimi neravnotežji, ki zahtevajo ukrepe politike in spremljanje.* Pozornost je še naprej treba namenjati zlasti tveganjem, povezanim z visoko zadolženostjo gospodinjstev, ki je povezana tudi s strukturnimi značilnostmi nepremičninskega trga. Trdnost gospodarstva in finančnega sektorja se je povečala. Vendar bo stanovanj še naprej primanjkovalo, kar bo verjetno botrovalo visokim cenam stanovanj v srednjeročnem obdobju, stanovanjski sektor pa bo zaradi tveganj tudi v prihodnje manj trden.